

# **Befaringsnotat – Prestbekken, Ringeby, – Uværet 9-10/9 – Ringeby kommune**

Befaringsdato: 16.10.24

Referatdato: 21.10.24

Til stede: **NVE**: Solveig A. Helland, Erlend Rønsholm, Jaran Wasrud, Kristian Skrokbæk, Torstein Langdalen, Anders K. Olsen og Ingvild Marie Dybwad. **Fylkeskommunen i innlandet**: Ane Dorthea Lundberg, Marius Meland, **Statsforvalteren i Innlandet**: Ine Norum. **Ringeby kommune**: Jørn Svanborg, Pål Østen Solberg og Tor Arne Stensli

Befaringsleder: Ringeby kommune

Referent: Kristian Skrokbæk

Saksnummer P360: 202417634

SIKRID nummer:

Adresse: Bekke-ID 002.DF10, Gråvåbakken 65, 2630 Ringeby.

Miljøvurdering av tiltaket: Noe kantvegetasjon berøres, vekstmasser må tas av og flyttes til side mens tiltaket pågår. Ved ferdigstilling må vekstmassene tilbakeføres slik at kantvegetasjonen og de naturlige frøbankene i jorda kan spire og gro igjen.

Hovedformål: Erosjonssikring, Flomsikring,

## **Kort beskrivelse av hendelsen/skader fra (kommune/grunneier inkl. oversiktskart/bilde av hendelsen)**

Vassdraget opplevde lignende forløp som under ekstremværet i 2023. Kulvert under FV2570 har ikke tilstrekkelig kapasitet for vannmasser og tettes av løse masser som transporteres med bekken. Skader ble forhindret med av entreprenører fra Fylkeskommunen styrte vann over fylkesvegen slik som i 2023. Kommunen anser stavkirken som svært viktig å sikre, og ser at en aktiv sikring ikke er tilstrekkelig. Annen bebyggelse i området er Ringeby prestegård og boliger nedstrøms. Ringeby stavkirke har også omliggende gravsted.

*(hentet fra innmelding av krisetiltak gitt av Ringeby kommune)*

## NVEs vurdering:



Figur 1: Prestbækken forbi FV2570, Ringebu stavkirke og øvrig bebyggelse. Hentet fra Norgeskart.no.

Ved snuplassen for busser ved FV2570 (helt til høyre i figur 1) er det store erosjonsskader etter hendelsen i september (vist i figur 2). Her er bekken lagt i rør under snuplassen og under fylkesveien. NVE vil anbefale at Fylkeskommunen benytter anledningen til å anlegge et åpent massehåndteringsområde rett oppstrøms fylkesveien, og at en bruker noe av det flate området/snuplassen til dette, heller enn lukke hele strekingen på nytt. Lukking slik det var, er en løsning en har sett at ikke fungerer særlig godt med den massetransporten som forventes i dette vassdraget ved flom.



Figur 2: Snuplassen for busser ved fylkesveien, slik den så ut på befaringdagen (Foto: Jaran Wasrud/NVE 16.10.2024)

Bekkestrekningen forbi Ringebu stavkirke klarte seg gjennom denne hendelsen og kvalifiserer ikke til noe krisetiltak med støtte fra NVE nå. Dersom kommunen vurderer at det er behov mer permanent sikring/oppgradering av denne strekningen, må det ev. håndteres som en søknad etter ordinær midler (<https://www.nve.no/naturfare/oekonomiske-stoetteordninger-til-miljoetiltak-kartlegging-og-sikring-mot-naturfare/>).

Der Prestbekken går langs boligene rett oppstrøms E6, er det observert erosjonssår etter hendelsen i september. Her kan det være aktuelt med et mindre krisetiltak støttet fra NVE.

### **1. Bebyggelse/areal som hendelsen har skadet (forklar skadeomfang)**

Antall boliger:0

Antall andre bygninger knyttet til boligene (garasje/uthus/annet):0

Areal uteområde (parkering/gårdsplass/lekeplass/annet):0

Forhindrer adkomst fra boliger/næringsbygg: Nei

Infrastruktur (veg/jernbane/VA/EI/annet): Tett rør under snuplass for buss og FV2570, Stolpe tilhørende telefonlinje(?) har blitt undergravd som følge av erosjon på bekkekant.

Berørt stekning (antall meter): Ikke målt

Berørt strekning hvis infrastruktur: Ikke målt

Areal landbruksjord: Nei

Annet: Nei.



**2. Annen bebyggelse/areal som i etterkant av hendelsen er utsatt for umiddelbar fare for skade ved neste intense regnvær dersom nåværende skade ikke utbedres (i tillegg til ovenfor)**

Antall boliger: 1

Antall andre bygninger knyttet til boligene (garasje/uthus/annet): 2

Areal uteområde (parkering/gårdsplass/lekeplass/annet): Ikke målt, men relevant

Forhindrer adkomst fra boliger/næringsbygg: Ja

Infrastruktur (veg/jernbane/VA/EI/annet): Ja, telefon(?) luftstrek.

Berørt strekning hvis infrastruktur: Ikke målt.

Areal landbruksjord: Ikke relevant

Annet: masser fra erosjonspunkter ved nederste bolighus transporteres videre til rør under lokalvei og rør under E6.

**3. Oppsummering av behov for å begrense overhengende fare for mennesker og/eller store verdier som faller innenfor NVEs sikringsansvar, dvs. boliger/næringsbygg. Kort begrunnelse for krisetiltak.**

NVE ser behovet for at erosjonsskader i bekkkant forbi eiendommene med gbnr. 64/24, 64/25 og 64/26 utbedres for å minske faren for videre erosjon og vann på avveie (se figur 3).



Figur 3: Rød strek viser ca. strekning som bør vurderes erosjonssikret. Kart hentet fra [www.norgeskart.no](http://www.norgeskart.no).

**Er området tidligere sikret av NVE:** Ja

**Type tidligere gjennomført sikring:** Opprensning og erosjonssikring.

**Tiltaksnr:** 10935, **Anleggsnr:** 12776

**Sikkerhetsnivå på tidligere gjennomført sikring:**

**NVEs tiltakskategori (sett kryss):**

K1: Tiltak grunneier må gjennomføre selv:

K2: Tiltak det er naturlig at kommunen sørger for/koordinerer/tilskuddssøknad krisetiltak:

K3: Større tiltak der det er naturlig at NVE bistår direkte:

Veiledning fra NVE etter vannressursloven (uten bistand/tilskudd fra NVE):

**Beskriv sammenheng med andre nødvendige tiltak utenfor NVEs ansvarsområde (f.eks. behov for oppgradering av bru/kulvert i regi av vegmyndighet):**

**Navn på annen ansvarlig myndighet/infrastruktureier:**

**Naturskade/forsikring – beskrivelse:**

**Statsforvalter – beskrivelse: Kantvegetasjon**

Vannressursloven §11 om kantsoner slår fast at det skal opprettholdes et naturlig vegetasjonsbelte langs vassdrag med årssikker vannføring som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr.

En naturlig, flersjiktet kantsone dominert av løvtrær sørger for at mange arter trives i og langs elvekanten. En god vegetasjonssone utvikler et helt nødvendig samspill mellom ulike arter, og det er i disse vegetasjonssonene man finner det største biologiske mangfoldet ute i naturen. Vannressursloven sier ikke noe om bredden på kantsonen, annet enn at den skal ivareta de økologiske funksjonene en kantsone har. Bredden vil dermed varieres med de naturgitte forholdene på stedet, men den økologiske funksjonen skal alltid være intakt. Det skal tungtveiende grunnes til for å ikke opprettholde et godt utviklet vegetasjonsbelte langs vassdrag. Dersom det er behov for å hogge eller fjerne kantvegetasjon i en eller annen sammenheng, så er dette et søknadspliktig tiltak. En søknad om hogst av kantvegetasjon skal sendes Statsforvalteren i Innlandet for videre behandling, og søknadsskjema finnes på Statsforvalterens hjemmeside (<https://www.statsforvalteren.no/nb/innlandet/miljo-og-klima/vann/kantvegetasjon/>).

**Innlandet fylkeskommune – beskrivelse:**

**NVE, EKG – Beskrivelse:**

#### 4. Konklusjon fra befarings (NVEs konklusjon)

NVE oppfordrer kommunen til å søke om krisetilskudd for stekning forbi de nederste boligene, se kartskisse.

For sikring av andre strekningen i vassdraget kan Ringebu kommune søke NVE om ordinær permanent sikring med frist 1 juli hvert år. Se NVE sine nettsider for mer informasjon.

#### 1 [Sikringshåndboka](#) – SHB

Modul F3.201: Ordna steinlag, sidesikring – Utførelse

[Sikringshåndboka: Modul F3.201: Ordna steinlag, sidesikring – Utførelse](#)

#### Dokumentasjon: Kart og bilder



Figur 4: Kartutsnittet med rød strek viser ca. området der elven har erosjonsskader. (klippet ut ifra norgeskart.no)





*Figur 5: Bildet viser erosjonsskade nedstrøms bygninger (foto: NVE 16.10.24).*





*Figur 6 Bildet viser erosjon rundt stolpe til luftstreck. (foto: NVE 16.10.24):*





*Figur 7: Bildet er tatt ca. der rød strek på kartutsnitt starter (foto: NVE 16.10.24).*